

ชื่อเรื่อง	กระบวนการทัศน์การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในประเทศไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
ผู้วิจัย	นายบุญขสฤกษ์ อเนกสุข
กรรมการควบคุม	รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี พงศ์พิศ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรถ นันทจักร์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา ทวีสิทธิ์
ปริญญา	ปร.ด. สาขาวิชา โทศีกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2549

บทคัดย่อ

กระบวนการทัศน์การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในประเทศที่มีบริบททางทรัพยากรธรรมชาติ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมต่างกัน อาจมีฐานคิดที่คล้ายคลึงและแตกต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับแนวคิด นโยบาย และการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวของแต่ละประเทศเป็นข้อกำหนด

วิทยานิพนธ์นี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษากระบวนการทัศน์การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ในประเทศไทย ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ผ่านการพิจารณาแนวคิด นโยบาย และกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของรัฐ เอกชน และคนใน ท้องถิ่น โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสหวิทยาการจากการเก็บข้อมูลเอกสาร การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์คนในท้องถิ่นที่มีส่วนในการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่าง ๆ ประกอบด้วย พื้นที่ประเทศไทย ได้แก่กลุ่มกินข้าวเช้าเฮือน หมู่ที่ 7 บ้าน สะขอม ตำบลนาโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี และชุมชนศิรีวัง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช พื้นที่ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้แก่โครงการท่องเที่ยวแบบอะนุลักน้ำสา แขวงหลวงน้ำทา และพื้นที่ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ได้แก่จังหวัดเถื่อเทียนเว้ และ อ่าวฮาลองกับพิพิธภัณฑ์เชิงนิเวศฮาลอง จังหวัดกวางบิงห์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า

กระบวนการทัศน์การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของพื้นที่ประเทศไทย ประกอบด้วยสอง กระบวนการ กล่าวคือกระบวนการทัศน์ของรัฐที่ให้ความสำคัญในฐานะการสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และให้ความสำคัญกับความคาดหวังของรายรับจากการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน และกระบวนการทัศน์ของคนในท้องถิ่น ได้แก่การรักษาความเป็นชุมชนทั้งด้านกายภาพ และด้านวัฒนธรรมให้ยั่งยืน

กระบวนการดำเนินการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของพื้นที่ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้แก่กระบวนการสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม กับการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจและสาธารณสุขอย่างยั่งยืน

กระบวนการดำเนินการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของพื้นที่ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ได้แก่ กระบวนการใช้การท่องเที่ยวเป็นแหล่งเงินทุนและองค์ความรู้เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมให้คงอยู่อย่างยั่งยืน เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมเป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน และนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของชาติอย่างยั่งยืน

กระบวนการดำเนินการท่องเที่ยวของทั้งสามประเทศมีฐานคิดที่คล้ายคลึงในประเด็นการแยกส่วนระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม สิทธิชุมชน ในการจัดการทรัพยากร และการกำหนดนโยบายการพัฒนาของรัฐ ตลอดจนการให้ความสำคัญในการพัฒนาเชิงมูลค่าการท่องเที่ยวเป็นหลัก ดังนั้นกระบวนการใหม่ที่เกิดขึ้นจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงฐานคิดที่สำคัญสองประการ ได้แก่ ฐานคิดเชิงอุดมการณ์ เป็นการให้ความสำคัญกับการหวงกลับสู่ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นกับการรักษาสมดุลระหว่างมูลค่าและคุณค่าทางการท่องเที่ยว และฐานคิดเชิงการบริหารจัดการเป็นการที่คนในท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการท่องเที่ยวได้ด้วยตนเองกับการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในภูมิภาคอย่างทั่วถึง

โดยสรุปผลการวิจัยนี้ จะก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และนำไปสู่ข้อเสนอแนะกระบวนการใหม่ที่ของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนร่วมกันในภูมิภาคนี้

TITLE Sustainable Tourism Paradigm in Thailand, Lao PDR and Socialist Republic of Vietnam

AUTHOR Mr. Boonyasarit Aneksuk

ADVISORS Assoc. Prof. Dr. Scri Phongphit, Asst. Prof. Dr. Artha Nanthachukra and Asst. Prof. Dr. Suchada Thaweesit

DEGREE Ph.D. **MAJOR** Tai Studies

UNIVERSITY Mahasarakham University **DATE** 2006

ABSTRACT

Sustainable tourism paradigms of the countries, which have different contexts concerning natural resources, politics, economics, societies, and cultures, are based on both similar and different contexts depending on each country's concept, policy, and process of tourism activities.

The aim of the study is to investigate the sustainable tourism paradigms of Thailand, Lao PDR, and Socialist Republic of Vietnam by considering the concept, the policy, the sustainable tourism activities of the government sectors, the private sectors, and local people. Data of the interdisciplinary research method are collected from various types of documents, observation and interviews with local people, who are involved in tourism management from different areas of Thailand, Lao PDR, and Socialist Republic of Vietnam such as the Kin Khao Sao Huan Group, Moo 7, Ban Sasom Village, Na Pho Klang Sub-district, Khong Jiam District, Ubon Ratchathani Province and Khiriwong Community, Kam Loan Sub-district, Lansaka District, Nakhon Si Thammarat Province, in Thailand, Nam Ha Ecotourism Project Luang Namtha Province in Lao PDR, and Thua Thien Hue Province, Ha Long Bay, and Ha Long Ecomuseum, Quang Ninh Province in Vietnam. Qualitative data of the descriptive research are analyzed and presented in a descriptive analysis form.

The results of the study indicate that the sustainable tourism paradigm of Thailand consists of two types: the paradigm of the government and the paradigm of the local people. The former focuses on the added value of the sustainable tourism as well as the expectation of the income of the sustainable tourism, whereas the latter focuses on the maintenance of the community concerning physical and cultural aspects.

The sustainable tourism paradigm of Lao PDR deals with the paradigm of the balance between the preservation of natural resources as well as culture and the development of economics and sustainable infrastructure in Lao PDR.

The sustainable tourism paradigm of Socialist Republic of Vietnam is concerned with the paradigm of the application of tourism as the source of capital and the body of knowledge for preserving natural resources and culture as the products of sustainable tourism, thus leading to the economic development throughout the country.

The sustainable tourism paradigms of the three countries show similar concepts concerning the preservation of natural resources and culture, community's right in resource management and the development policy of the government and the importance of the development of added value tourism. As a result, two concepts of the new paradigm, which need to be changed, are an ideal concept and an administrative concept. The ideal concept focuses on returning to nature as well as local culture and the balance between the cost and the value of tourism. However, the administrative concept is concerned with the local people who are able to manage tourism and construct a sustainable tourism network for the whole region.

In conclusion, the results of the study have created the new knowledge of the sustainable tourism in South East Asia and suggested the new incorporation of the sustainable tourism in the region.

